

14. del – Profetien om de 70 ukene (Kap.9 v.24-27)

Etter vanlig profetisk språkbruk går vi ut fra at disse 70 ukene symboliserer 490 år – ett år for hver dag. Vers 25 forteller at denne perioden begynte med befalingen om at Jerusalem skulle gjenreises. Dette skjedde ved slutten av jødernes fangenskap i Babylon da de persiske konger utstedte befalinger om at Guds tempel i Jerusalem skulle gjenreises (Esra kap.1;2). Perioden slutter med at Messias, Jesus, skulle komme. Tiden mellom slutten på fangenskapet og Jesu komme var omtrent 500 år. Jødene forstod dette på Jesu tid (Luk.3;15) og forventningene var store.

Kyros-sylinderen forteller om Kyros' erobring av Babylon og hans tilgivelse av fanger, deriblant jøder. (Det britiske museum)

Å forklare profetien om de 70 årstidene er forbundet med en del problemer:

- Noen tidspunkter kan ikke fastsettes nøyaktig og andre er ikke kjent i det hele tatt.
- Når begynte perioden? Det er fire befalinger som er knyttet til gjenreisningen av Jerusalem etter fangetiden.
- 490 år gir tidsrommet for oss i den vestlige verden som bruker en kalender med 365 dager i året. Men jødene bruker månen for å bestemme året, og da får vi 354 dager i året.

Disse faktorer har gitt en rekke avvikende fortolkninger. Vi har i vår orientering valgt en forklaring som passer godt med de detaljer vi får i Daniels bok.

De 70 ukene er delt i tre tidsperioder:

PERIODE	DE VIKTIGSTE BEGIVENHETER
De 70 ukene begynner med befalingen om å gjenreise Jerusalem. Deretter ...	
7 uker	"Det skal oppbygges med gater og vollgraver, men under tidenes trengsel."
62 uker	Ikke berettet om noen begivenheter.
1 uke	Den Salvede skal utryddes. Han skal stadfeste en pakt med mange. Han skal bringe matoffer og slaktoffer til å opphøre
Etter de 70 ukene vil det bli en "ødeleggelsens styggedom" helt frem til endetiden.	

Profeten Daniels Bok

Befalingen om Jerusalems gjenreisning

Det ble utstedt fire befalinger i forbindelse med gjenreisningen av Jerusalem etter det babylonske fangenskap. En av dem ble gitt i det 7de år av Artaxerxes regjering på presten Esras tid (Esra 7;1 og 8) i år 457 f.Kr. Et tidsrom på 490 år fra dette år fører frem til år 33 e.Kr., som er avslutningen på den "uken" da den nye pakt ble opprettet og en Salvet, en Fyrste – Jesus – stod frem.

7 uker

Gatene og vollgraver skal bli oppbygget igjen under vanskelige forhold. Denne periode beretter om gjenreisningen av Jerusalem under Esra og Nehemjas (se Neh. kap.4 og kap. 8;1-3). Gjenreisningen ble vanskelig på grunn av samaritanernes motstand og forsøk på å hindre dette arbeide. Vi vet ikke nøyaktig når gjenreisningen ble sluttført, men den kan ha vært nærmere de 49 år som svarer til de 7 uker, altså år 408 f.Kr.

62 uker

Profeten sier intet om det som skjedde i dette tidsrom. Begynner vi med år 408 f.Kr., bringer 62 uker (438 år) oss til år 26 e.Kr. Dette er tilnærmet den tid da Jesus begynte sin gjerning. Han ble født år 4 f.Kr. og begynte sin gjerning da han var 30 år (Luk.3;23). Dette danner begynnelsen av den siste uken på 7 år.

1 uke

"Han skal stadfeste en pakt med mange for én uke." Dette var Jesu gjerning. Den pakt Gud hadde opprettet med Moseloven kunne ikke gi evig liv. En ny pakt måtte opprettes (Heb.8;7-13). Jesu var i stand til å stadfeste denne nye pakt fordi han var det fullkomne offer (Heb.10;14) og kunne gjøre de daglige ofringene etter Moseloven unødvendige (Heb.10;1-18) og *"bringe matoffer og slaktoffer til å opphøre"* (Dan.9;27). Dette skjedde *"midt i uken"*. Altså i de første 3½ år av den 70de årsuke, da han stadfestet en pakt med mange *"for én uke"*. Formuleringen *"for én uke"* er uten forståelig mening og er forandret i 1978 oversettelsen. Det hebraiske ord som er oversatt med 'for' har flere betydninger som må velges etter sammenhengen. I Dan.7;28 er 'i' valgt. Med denne betydningen lyder Dan.9;27: *"Han skal stadfeste en pakt med mange i en uke."*

Hvem kan 'mange' være? Kapitlet handler om Daniels bønn for sitt folk, og engelen Gabriel kan i sin forklaring til Daniel ha ment Guds løfte til Abraham, *"i din ætt skal alle jordens folk velsignes"* (1.Mos.22;18): og at *"de mange"* er *"en stor skare som ingen kunne telle, av alle folkeslag og stammer og tungemål"* (Åp.7;9). Disse er innpodet i Abrahams ætt (Rom.11;17) og sammen med Jakobs 12 stammer priser Gud.

Hvis denne antakelse er riktig, kan dåpen av den romerske høvedsmann Kornelius og hans hus være de første av denne store skare av alle folkeslag, og vi kan tidfeste den 70de årsuken: - Det gikk omtrent 7 år fra Den hellige ånd ble gitt da Jesus ble døpt og han begynte sin gjerning (ca. år 26 e.Kr.). Den hellige ånd falt på Kornelius og hans hus ca. år 33 e. Kr. Disse to begivenheter kan da beskrive begynnelsen og avslutningen på den 70de årsuke.

Profeten Daniels Bok

Etter de 70 årskene

Romerne fortsatte å herske over Judariket etter Jesus hadde fullført sin gjerning, men jødene gjorde opprør i år 70 og igjen i år 132. Romerne reagerte hensynsløst. Jerusalem ble ødelagt, templet ble vanhelliget og mange byer og landsbyer ble jevnet med jorden. Alt dette var i oppfyllelse av Daniels visjon (kap.8;9-13) og en ytterligere forklaring er gitt profetien om den 70de uke: *"Byen og helligdommen skal bli ødelagt av folket til en fyrste som kommer ... På styggedommens vinger skal ødeleggeren komme"* (kap.9;26-27).

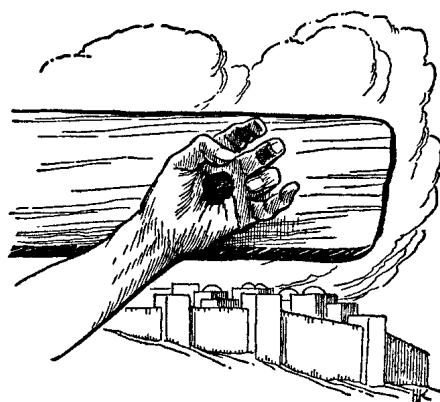
Fyrsten er beskrevet som "en konge" i visjonen (kap.8;23) og symboliserer Roms hersker. Ødeleggelsen og tilintetgjørelsen er den *"ødeleggelsens styggedom"* som Jesus omtaler i Matt.24;15. Profetiens siste vers fører oss helt frem til endetiden: *"... tilintetgjørelsen og fast besluttet straffedom strømmer ned over den som volder ødeleggelsen"* (kap.9;27).

Ødeleggeren er Rom, og dette betyr at Rom i en eller annen form er tilstede i endetiden, uten at vi blir gitt detaljer i visjonen. Igjen ser vi at dommen over ødeleggeren er foranlediget av Gud, ikke av mennesker. Dette har vi også sett av de tidligere profetier.

OVERSIKT		
Den første profeti	<i>"en stein ble revet løs, men ikke med hender", som knuste jernet.</i>	Kap. 2;34,35, 44,45
Den annen profeti	Om det lille horn forteller profetien: <i>"herredømmet blir tatt fra ham for å bli ganske og aldeles tilintetgjort og ødelagt."</i>	Kap.7;26
Den tredje profeti	<i>"men uten menneske hånd skal han bli knust"</i>	Kap.8;25
	<i>"Fast besluttet straffedom strømmer ned over den som volder ødeleggelsen."</i>	Kap.9;27

Avslutning

På denne måten blir Daniels bekymringer besvart. Han ble igjen forsikret om og beroliget med at hans folks synder ville bli tilgitt og at den evig varende pakt han hadde lest om i profetiene (Jer.32;40) virkelig ville bli opprettet. Men han lærte at dette ikke ville skje ved hjemkomsten fra Babylon, men engang i fjern fremtid. Og den Messias han så intenst lengtet etter å se som konge, måtte først gjennomgå lidelsens vei på korset. Det som er viktig for oss er at denne profeti om korset er oppfylt og at våre synder kan bli tilgitt på grunn av dette. Og på grunn av denne nådens handling kan vi håpe på en plass i det kommende Guds rike.

Profeten Daniels Bok

Jesus og "ødeleggelsens styggedom"

I profetien om den 70de årsuke forutsa Daniel ødeleggelsen av Jerusalem i år 70: "På styggedommens vinger skal ødeleggeren komme" (Dan.9;27). Ordet "styggedom" er brukt i Det gamle testamentet når avgudsdyrkelse ble beskrevet. Bruken av dette ord i Daniels profeti tyder på at avgudsdyrkelse ville bli utøvet på tempelplassen etterat templet var blitt ødelagt av romerne. Den jødiske historien Josefus var tilstede i år 70 og forteller oss at "romerne brakte sine faner inn på tempelområdet og reiste dem på den motsatte side av østporten og ofret til dem der."

40 år tidligere hadde Jesus advart sine disipler om at dette ville skje (Matt.24;15). Han oppfordret sine disipler til å flykte fra Jerusalem når de så at dette begynte å skje og henviste til Daniels profeti.

Idag er dette historie, men vi skal ikke glemme at profetien også gjelder for oss. I likhet med alle profetier, er Daniels ord der for å bli lest og bli forstått av alle disipler. Med denne kunnskap er vi istand til å forstå og trekke viktige slutninger av det som skjer rundt oss. Denne forståelse er en del av Guds gave til sitt folk. I vanskelige situasjoner blir vi beroliget med at Gud styrer utviklingen for at hans hensikt skal gjennomføres.

Fangenskapets 70 års periode

Det er en rekke skriftsteder som forutsa at jødene skulle forbli under babylonernes makt i 70 år(f.eks. 2.Krøn.36;21 og Jer.25;11). Minst to av disse profetier ble oppfylt, noe som fremkommer av det som skjedde, dog med forbehold om nøyaktige tidspunkter.

- Nebukadnesar erobret Juda-riket fra Egypt i år 605 f.Kr. 70 år senere utstedte Kyros befalingen som tillot jødene å vende tilbake til Jerusalem år 538 eller 537 f.Kr. Denne forutsigelsen beretter Daniel om i kap.9;2.
- Babyloner vanhelliget templet år 587 f.Kr. Profeten om gjenoppbyggingen ble oppfylt 70 år senere i år 516 f.Kr.